GRADSKA BIBLIOTEKA
„JURAJ SIZGORIĆ"
ŠIBENIK
NAUČNI ODJEL

Tribuna

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU. Mali oglasnik 10 riječi D.3.50 svaka daljnja 25 p. Priopćeno po retku D 10 — Plativo i tuživo u Šibeniku

IZLAZI SVAKOG DRUGOG DANA U JUTRO OSIM NEDJELJE. Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin, Šibenik, Ul. Episkopa Milaša. Izdavač i odgov. urednik Hamilkar Vitaliani — Telefon br 47 —

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1.— Pretplata mjesečno Din 12.– Inostranstvo Din 20. Čekovni rač. Zagreb 38.114 - RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.

GODINA IV — ŠIBENIK — 21 APRILA 1936 — SPLIT — BROJ 359

Bilješke IX.

1 — *„Pravoslavni klerikalizam"*...! Taj poklik naliči na ovaj: *šumadinski komunizam*! Može li Šumadinac, Karađorđeva sója, što znojem svojega lica zalijeva svoj rukosad, što su deset prsti podiže klijet svoju, gdje domaćica „na preslicu i desnicu ruku" othrani siročad svoju, gdje ništi i sirotan ima „svoju kućicu — svoju slobodicu": može li tu, u Šumadiji, da se raskopiti — komunizam?! Tu može da plane: „ . . sirotinja raja, koja glavu davati ne može, ni trpjeti turskoga zuluma . . " (Filip Višnjić) Tu može handžar da sijevne: za Krst časni i slobodnu zlatnu"; odatle mogu novi heroji da se uputе preko nove „Albanske Golgote" do nove „Plave grobnice", pa da stignu do Jadranskoga mora!! Tu komunizam, ne, ne može ni da uklija a kamoli će da prolija! A kamoli da se otuda rasađuje?! Iz tih šumâ mogu da izlete Orlovi i Sokolovi; mogu da nasrnu arsloni i lavovi koji će očepušati *„kopce"* i rastrgati *„hijene"* naše nacije! Tu imenice najviših pojmova svršavaju na *„štvo"*! *Junaštvo*! *Coještvo*! Ne pripadaju u njihov Rječnik: — *izam* i — *izmi*! Pa bio to: *komunizam, boljevizam ili . . . klerikalizam*!

2 — *Šumadinac-komunist, pravoslavac-klerihalac*!? To ti je, kako u jednoj prigodi reče pok. don Frano Bulić: Ruski Car i Rimski Papa — u isto vrijeme!! Ako se ikada, u istoriji ljudskog roda ispuni da u istoj tičnosti, u isto vrijeme, bude ovoploćen inkarniran, poglavica universalne — Katoličke Crkve i Car Rusije, onda bi se moglo dogoditi da Srpskopravoslavni Episkopat i to sveštenstvo — postane jedna specijalna vrsta *„izma"*, Srpskopravoslavni klerikalizam!

I ako ne vjerujem u cijelosti u onu: „Non datur saltus in natura", duboko sam uvjeren da „rebus sic stantibus", t. j. otkada u istoriji postoji Srpskopravosl. Crkva, pa znajući kako danas diše pravoslavni dio naše nacije, bez razlike da li je ko „crkvenjak ili svjetovnjak", ne mogu što drugo da zaključim, već: ili je onaj, koji vidje kod pravoslav. Srba klerikalizam, nâpravio neslanu šalu, ili je to donkihotsko džilitanje na vazdušne utvare!

3 — Suvišno je iznositi što je i ko je klerikalizam; to zna svako pismeno čeljade; stoga mimoilazim o njemu da govorim. A najbolje ga poznaju oni narodi (i oni pojedinci) koji osjetiše i osjećaju njegov „bič" i njegovu „zubatu kandžiju". Onako — usput — napomenuću, da su *neki* naši listovi ogorčeno izjavili da kod nas nema klerikalizma! Stide se toga nâziva! Ali — veliki Strosmajer dade mu neizbrisivo ime: *furtimaštvo*! To je pandan ili nianse klerikalizma. Neki upotpuniše taj pojam složenicom: *franko furtimaštvo*. Ko i malo poznaje kulturni i nacionalni preporod u Hrvatskoj, a napose u Dalmaciji od Strosmajera, Račkoga, Klaića, Nodila... pa do danas, *osobito danas*, samo ako prati izvjesnu štampu, t. j. *neke* dnevnike i njihove *trabante*. samo ako neće da ne vidi i dâ ne čuje, što vide i čuju čeljad zdravih osjetila: bjelodano je da se nikada nije, ispravao klerikalizam, u jednom dijelu naše nacije, kao što se danas isprsava.

Samo nekoliko *javnih* činjenica: na pr. ona demostracija *u Splitu*; postupak s katol. biskupom Uccellinom; omalovažavanje istog biskupa prigodom njegova govora u senatu; falsifikati istoričkih činjenica i ljudi u proslavama *„Ljepe naše"*, godišnjice smrti Dr Ante Starčevića, Stjepana i Ante Radića: sistematski muk o Natku Nodilu (prigodom izdanja djela Dr V. Novaka), podignuće spomenika don Frani Buliću (gdje se hotimice mimoišlo: za što je veliki pokojnik otslužio *svoju posljednju misu*; gdje je maskirana njegova velika ličnost kao kakovog *političara-separatiste* ili *uskogrudnog provincijalca*, dok ono čime je don Frane podigao *sam sebi* spomenik — presutjelo se! O tome će jednoć istorik Bulićeva kova da progovori!) pasanje posebne trobojnice oko habita — mjesto redovničkog pasca; poznata poslanica protiv Jugoslovenskog Sokola i njene posljedice; pa dosta! Mein Liebchen, was willst du noch mehr!!

4 — Uzmimo samo jednu, nazvâvši je onom poznatom: *dato non concesso*. Recimo da sutra dođe pravoslavac Srbin (bilo intelektualac bilo seljak) pred dilemu: ili ćeš slobodnu, samostalnu, nacionalnu Državu srpsku, s tvojim kraljem, tvoje krvi, ili ćeš pravoslavnu vjeru pod tuđinom, bez tvoje nacionalne samostalnosti? Braj — jer drugog izlaza nema! Ako će koji pravoslavac da digne na me kuku i motiku, ja ću ustvrditi da bi 99 po sto Srba privoljelo: *svojoj slobodi i svojoj nacionalnoj Državi*! Da me ne bi ko krivo razumio! Nije Srbin bezvjerac. Naprotiv! Ali on zna: kako se dolazi do Slobode, do svoje Države! Nije mu niko *darovao* ni jedno ni drugo! Steče on te dvije najveće svetine, na ovome svijetu, svojom krvlju. On zna, da *tek slobodan narod može slobodno da poštuje Boga*, da se tek slobodan narod na svom jeziku, svojom dušom, moli Bogu, u svojoj crkvi! Njegova ga je istorija naučila, jer ju je svojom krvlju pisao, da dok je bio slobodan dotle je slobodno podizao svoje crkve i manâstire i gradio svoje Gračanice i Hilandare! Naučio ga je njegov prvi i najveći *Prosvjetitelj i Svetitelj Sava* kad je odalečio iz Srbije one koji su počeli da po Srbiji sju sjeme — klerikalizma — universalizma, koji bi bio pogrčio Srbiju da joj Bog ne posla prvog Spasitelja ti pravoslavlja i srpstva!

5 — Zar je klerikalizam moguć da se zamisli u naciji koja ne potpada universalnoj crkvi?! Pa da bi se (oprostite drastičnoj frazi!) srp. pravosl. sveštenstvo *izrodilo*, pa da bi htjelo neku supremaciju, hegemoniju u srpskom dijelu naše nacije; dâ bi htjelo da propiše političko, kulturno, socialno it.d. mišljenje srpskoj inteligenciji, pa i priprostom seljaku, na što bi — pitam — naišao srp. pravosl. klerikalizam?! Polomio bi zube, a ne bi slomio ni jednog pravoslavca — Srbina!

Slušâh od seljakâ pravoslavnih u Dalmaciji kako javno, pred svojim popom, govore: „Eno ti, pope, crkva, pa onđje popuj, a nećeš ti meni popovati za koga ću glasovati!" Kada prosti seljak, i to u ovim stranama, zna što mu pop može, a što ne može i *ne smije da govori*, osobito u političkim pitanjima, zar će se usuditi pravoslavni sveštenik, da i seljaku, nameće kakovu popovsku hegemoniju u nacionalnom i rodoljubnom pogledu koja bi bila protiv njegove narodne svijesti?! Bi li bilo moguće da na pr. u Kninskoj krajini, gdje su pretežito pravoslavni, usudi i jedan pop pravoslavni postati protu-kandidatom jednom svjetovnjaku, samo stoga jer je pop?! Amosnjem seljaku pravoslavcu imponira čovjek, i najprije čovjek! A sveštenik u toliko, u koliko je čovjek — u prvom redu! Amo pravoslavac — seljak ne pita te: koje si vjere! Samo postupaj s njime kao sa čovjekom, pa on u tebi vidi svoga brata-čovjeka. Svojom bistroumnošću Dinarac amošnji zna da uoči i procijeni, ko je je, a ko nije njegov, ko ga voli i ko mu iskreno dobro hoće. Ne imponira mu ni popovanje ni mudrovanje, već bratska ljubav i čovještvo.

Može li kod takova puka, a kamoli kod takove inteligencije, da se „impartira" nešto njemu *tuđe*, nešto njemu *mrsko* i *odurno*, a to je: bilo čija klasna *hegemonija* ili *despotija*, kao što je, svakom svijesnom čovjeku, ona najtiranskija, jer zarobljuje dušu čovjekovu, a zove se: *klerikalizam*. On neće nikada da zavlada srpskim dijelom naše nacije, jer je antinacionalan i antisocijatan i jer je universalan (u religioznom smislu) Da li može da se, pod krinkom svetosti religije, ušulja u druge krajeve naše Jugoslavije?! *Facta loquuntur*!

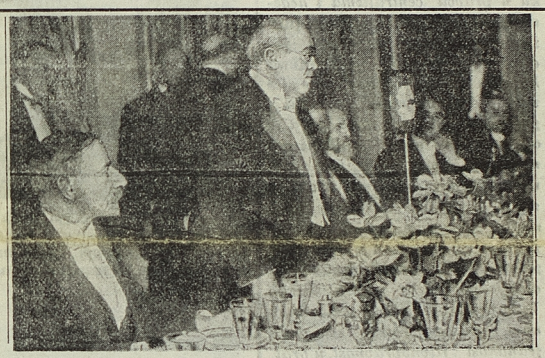
Dr Mirko Perković

PRED RESTAURACIJOM HABZBURGOVACA

London 21 Nakon višednevnog boravk sir Austen Chamberlaina u Beču, gdje je preduzeo akciju da Austriju otuđi od Italije, jer samo tako se mogu spriječiti komplikacije do kojih će inače neminovno doći, saznaje se da je austrijski kancelar Schuschnig jučer predložio g. Suvichu kao jedino sredstvo za zaštitu austrijske nepsavinosti pod protektoratom Italije **bezodvlačnu restauraciju Habsburgovaca**. Engleski su krugovi mišljenja da će Austrija u današnjim okolnostima sigurno biti prisajedinjena Njemačkoj, jer otpor za takovo rješenje postaje sve manji naročito u jugoistočnoj Evropi, koja u talijanskoj podunavskoj politici vidi veću opasnost nego što bi je pretstavljao Anschluss.

Pobjednička Italija sa povećanim kolonijalnim carstvom i tijesnim vezama sa Francuskom danas je najozbiljnija opasnost za odnose na jugoistoku Evrope i za ravnotežu na Mediteranu.

Jasno je da će takova Italija još energičnije nastaviti svoju kontinentalnu politiku u Podunavlju i time potpuno ugrožili evropski mir. Sir Chamberlain je tražio da se Austrija okrene Engleskoj i Francuskoj, ali u Beču vjeruju da engleska javnost nije nimalo raspoložena da daje nove garancije za održanje nezavisnosti Austrije. Stoga je Dr. Schuschnig predložio Italiji restauraciju Habsburgovaca, misleći da će prema tome Jugoslavija, Njemačka, Rumunjska i možda još koja država ostati ravnodušna.

G. ministar presjednik Sarraut u momentu kad govori zastupnicima francuske provincijske štampe Govor je bio prenesen preko svih radiostanica Francuske i odnosio se je u prvom redu na položaj vanjske politike. Pretsjednik je izjavio da ga francuska oružana sila ispunja zadovoljstvom i utješnim čuvstvom.

Napuštamo lokal na Narodnom trgu

i prodajemo svu robu uz tvorničke cijene.

Crvenković i Manojlović

SPLIT, Narodni trg, ugao

Zašto?

„Evolucija političkih ideja"

Splitski „Jadranski Dnevnik" u jednom od svojih posljednjih brojeva donio je redakcionalni uvodnik pod gornjim naslovom. Članak je napisan u vezi s pregovorima koji se sada vode u krilu vanparlamentarne opozicije. U glavnom se kaže ovo:

„Pregovori su vidljiv znak evolucije političkih ideja, koje su bile do sada dominentne u našem javnom životu — Hrvatski narod ušao je u ovu državu u punoj vjeri, da se je konačno ostvario cilj njegovih stoljetnih borba, da se u svojoj narodnoj državi neće morati više boriti za svoje narodno održanje, jer će mu njegova narodna država osigurati bujan nacionalni, socijalni i ekonomski život. — Misao državnog ujedinjenja počivala je na ideji potpune narodne i političke ravnopravnosti ostvarivoj na bazi punog narodnog suvereniteta. — Politički faktori i vladajuće stranke nisu prihvatile političku ideju Hrvata i provađali su svoju politiku u pravcu centralizma i hegemonizma **pod zamamljivim plaštom narodnog i državnog jedinstva.** *Državnici koji su bili na kormilu država cijenili su više vlast i časoviti uspjeh ne znajući procijeniti moć one ideje, koja je dio narodne duše i odlučni dio narodnog života. — Svaka narodna misao krči sebi put, svaki se narod u punom smislu riječi bori za ostvarenje svoje narodne misli, s njim pada i s njim pobjeđuje. — Mi vidimo danas negdašnje pobornike centralističkog Vidovdanskog Ustava u zajedničkom radu sa borcima za punu jednakost i ravnopravnost, u bratskom zboru i dogovoru sa jedinim predstavnicima Hrvata za sretno i konačno riješenje naše državne krize".*

Ovakav način prikazivanja „evolucije političkih ideja", borbe Hrvata „za svoje narodno održanje" i „za potpunu narodnu i političku ravnopravnost" te tendenciozno navađanje, da su „politički faktori provađali svoju politiku **pod zamamljivim plaštem narodnog i državnog jedinstva"**, *kada je ne samo da stvara zabunu i dezorijentiranost u širokim narodnim slojevima, da stvara i širi međuplemensku i međuvjersku mržnju i nesnošljivost i da na taj način ubija bratsku ljubav i slogu te da ujedno spriječava sređivanje političkih prilika u zemlji, nego u ovakovim i sličnim člancima najevidentnije se otkriva, da se politika koju isti zastupaju ne vodi u znaku stoljetne borbe za državno i narodno jedinstvo, već da je cilj te politike da se uprav to narodno jedinstvo ocrni i omrazi i da se baš to jedinstvo prikaže kao „zamamljivi plašt" pod kojim su politički faktori provodili svoju politiku u pravcu centralizma i hegemonizma.*

Jer inače, kakvu vezu ima ne provađanje ravnopravnosti u unutrašnjoj upravi zemlje, kakovu vezu ima centralizam i hegemonizam s onom idejom, koja je dio narodne duše i odlučni dio narodnog života? Je li bilo inače potrebno i aportuno stvarati plemenski front protiv centralizma i hegemonizma, kad taj front ne bi služio „hrvatskoj zasebnosti" protiv jugoslavenstva i narodnog jedinstva? Ne izgleda li svakom objektivnom motriocu naših političkih borbi jasno i očevidno, da je uprav taj kobni centralizam i taj štetni hegemonizam najupaljiviji povod, najpogodnija izlika i najuspješnije propagandističko sredstvo za isključenje jugoslovenske i za isticanje hrvatsko separatističke državne i nacionalne misli? Da li se zazivlje pomoć „Kraljice Hrvata" da nas oslobodi od „srpskog" hegemonizma ili da nam povrati katolički impermalizam?

Nije li moglo biti korisnije, uzvišenije i plemenitije — mjesto ove borbe i mržnje među rođenom braćom, mjesto komunističko-frankovačkog terorizma odozdo, krvavim obračunavanjem i ostećivanjem imovine, što se u posljednje doba tako često i kobno ispaljuje diljem hrvatskih krajeva, mjesto klerikalnog huckanja i koje tu borbu i mržnju uspiruje — da smo svi jedno tijelo i jedna duša, da sve nas, u žalosnim i u radosnim prigodama, ispunja ista radost i ista bol?

Zašto dakle ne otvore oči svi oni hrvatski sinovi, koji uistinu vole ovu zemlju, a koji su zavedeni među one redove koji neće jedinstva i bratstva? Zašto oni ne mogu ili neće da uvide svoj pogrešan politički stav, koji ide samo u prilog onima koji žele tuđinu podređenu Hrvatsku na razvalinama Jugoslavije? Neka naši hrvatski sinovi otvore oči dok je još vremena i tad ćemo i mi rado ustvrditi, da u našoj zemlji cvate — evolucija političkih ideja.

PREGLED DOMAĆE ŠTAMPE

V. Wilder o Führerima

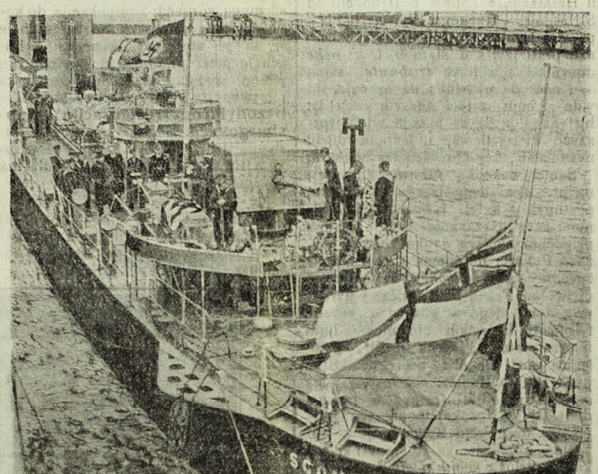
Uskrsni broj „Pravde" donosi uvodnik g. V. Wildera o „Führerima". U njemu g. Wilder dokazuje, da je malenim narodima život i napredak u demokraciji. I u demokraciji je veliki problem vođa, koji će imati moralni autoritet, ali taj se ne stiče ukazom, nego radom i stradanjem.

„Vođe u demokraciji nisu oni, koji se silom nameću, niti se oni formalno biraju. Oni svojim radom i životom iskaču ispred ostalih.

Mi se svi u ovoj našoj državi nalazimo sasvim na početku demokratskog življenja. Ne mislim tu samo na postojeći Ustav, nego i na odgoj shvaćanja i naroda i njegovih prvaka. Nigdje se sada toliko ne govori o demokraciji, koliko kod nas, a nigdje se toliko ne griješi protiv nje, kao kod nas. Jednima je to sloboda bez stega, a drugima medicina, koja se milostivo daje na kašici.

No najviše pometnje postoji u pitanju vođa. Imamo ponajprije naš specijalitet: ukazni vođe. Ukazom se rode i ukazom nestaju. Jedva se je narod propagandom zagrijao za jednog, a već ga je zamijenio drugi. Slijedila je zbunjenost, pa spatija kod onih, koji su u početku spremno primali ove darove odozgo.

U drugo ruku, pošto se je razina kvaliteta ovakovih „führera" duboko spustila, nastala je zaraza ambicija: zašto da budem „führer"? Manija „führera" hara. Jedni čekaju ukaz, drugi talas, haos, da ih ponese u vis. Još je lakše doći do ukaza, nego do talasa, jer su periodički rijetki.

Sa engleski mrazaračem Skout prenesena je lješina njemačkog poslanika v. Hoesch-a iz Dover a u Wilhemshaven. Kovčeg je pokriven cvijećem i njemačkom zastavom. Četiri mornara drže stražu po engleskom običaju sagnute glave. Razarač ima na stegu, na pola spuštenu njemačku ratnu zastavu

Prenos posmrtnih ostataka poslanika V. Hoesch-a od Wilhemshavenske luke do željezničke stanice, gdje će vlakom dalje proslijediti do Dresdena.

Engleska i Jugoslavija

Odlični beogradski mjesečnik „Industrijski pregled" uputio je ovih dana engleskoj javnosti pismo koje glasi:

Gosp *Lordu Matisonu* London

Gosp. Lorde,

20 marta o. g. podnijeli ste — prema vijestima iz engleske štampe — jedan prijedlog Gornjem domu kojim tražite ukidanje odluke engleske vlade od 25 oktobra 1935 kojom se prema Jugoslaviji čine izvjesni ustupci za njen uvoz u Englesku. Napominjemo, da su ti ustupci učinjeni sa namjerom da se, bar djelimično naknade gubitci koje jugoslovenska privreda trpi zbog sankcija, a što je čak i neka vrsta obaveze Vaše zemlje, na osnovu Ugovora o miru iz 1919 god. Zahtijevajući ukidanje ovih olakšica, interpelirali ste svoju vladu i pitali: da li ista ima u buduće namjere da se zaklanja za ugovore o miru pri donošenju ovako važnih odluka ne pitajući parlamenat, it.d.

Gosp. Lorde,

Unutrašnje parlamentarne stvari Va še zemlje ne bi nas izazvale da Vam se ovim obratimo. Ali, mi smo uvjereni da Vi niste dobro obavješteni o slijedećem:

1. Zbog sankcija, koje su protiv Italije povedene — a zašto se baš Vaša zemlja naročito zalagala — Jugoslavija je izgubila više od 35 posto svoga izvoza.

2. Povlastice — o kojima je riječ — ne predstavljaju stvarnu i trajnu naknadu za Jugoslaviju, ali i kad bi to bilo, značilo bi samo ispunjenje obaveze Vaše zemlje prema jednom lojalnom savezniku.

— Da li je Vama poznato da Jugoslavija za Englesku ne predstavlja samo prijateljsku zemlju već i zemlju iz koje Vaši sugrađani crpu ogromne koristi? Znate li Vi za Trepča Mines, za Kopaonik Mines, za Mežicu, za sve ono silno blago koje Vaši sunarodnici crpu kod nas, odnose u inostranstvo i — bogate se? Da li je Vama poznato koliko je angažovan Vaš kapital u ovoj zemlji? I da li Vam je poznato da za ove milijadarske poslove, nije, kod nas niko interpelirao niti protestovao što je, bez znanja i pristanka Parlamenta (znate, i mi imamo Parlamenat!), naša vlada te zavične i materijalno prekrasne koncesije dala Vašim ljudima?

Vjerujemo da niste znali za ovo jer inače ne bi mogli — vjerojatno ne bi ni htjeli! — protestovati zbog onih koncesija koje su nam po osvještanom pravu i mirovnim ugovorima, pružene. A Vi pripadate zemlji džentlemena pa je prirodno da o svojim moralnim i političkim obavezama vodite računa!

Neka Vaše Lordstvo vjeruje da smo Vam se obratili sa nadom da nam jedan tako eminentni pretstavnik jedne zemlje, koja je uvijek praktikovala „tair play", neće moći zbog ovoga zamjeriti!"

Ovo javno pismo kako rekosmo, posve je opravdano i mi ga donosimo bez većeg komentara da time izjavimo, kako ga u cijelosti potpisujemo.

Međutim trebalo je engleskoj javnosti predočiti i činjenicu da je Jugoslavija u svojoj trgovini s Engleskom trajno pasivna kako pokazuje ova statistika (u hiljadama din.):

God.	Izvoz u Englesku	Uvoz iz Engleske
1935	212.267	378.445
1934	180.542	331.273
1933	90.406	280.414
1932	64.536	212.618
1931	96.399	315.523
1930	104.434	411.826
1929	106.483	425.901
1928	102.214	446.544
1927	83.566	510.847
1926	67.686	438.932
1925	85.951	713.169
1924	131.529	874.452
1923	172.256	893.373
1922	69.478	458.542
1921	17.674	246.200
	1,585.421	6,863.049

Kako se iz ovih statističkih cifara vidi naša trgovina s Engleskom je u posljednjih 15 godina bila vrlo slaba i pokazuje na našu štetu pasivu, koja za naše prilike iznosi ogromnu svotu od 5,3 milijarde dinara.

Paradoksalnost hrvatskog pitanja

U uskrsnom broju „Slobodne Misli" koja izlazi u Nikšiću, g. R. Milivković napisao je članak o Hrvatskom pitanju, koji, radi svoje značajnosti, u cjelini prenosimo:

„Jedno od vrlo zanimljivih potpitanja hrvatskog pitanja svakojako je i to, koliko ima Hrvata koji misle da se ono u Jugoslaviji ne može postavljati. Da li ih ima bar jedna četvrtina, ili možda trećina? Na to je teško odgovoriti, tu se može samo nagađati. Nego, moguće je nešto drugo a to je: odrediti koji Hrvati tako misle. Unosim ovaj pojam kakvoće, tako da ga nazovem, jer ga je lakše odrediti od onog prvog o broju. Ako nije moguće, pa ni približno, odrediti koliko ima Hrvata koji su protivu tog pitanja, ono se može dosta tačno reći kakvi su oni.

Prije nego bi se na ovo odgovorilo, potrebno je istaći jednu osobenost hrvatskog pitanja. Ona je u tome da je to pitanje zapravo srpsko-hrvatski sukob, koji ima svoj korijen u staroj netrpeljivosti Srba i Hrvata. Po jačini svojoj ta netrpeljivost nije uvijek daleko od mržnje, najčešće ničim ne objašnjiva. Po prirodi svojoj ta je netrpeljivost plemensko-crkvena, a dokaz je naše nedozrelosti. Zato bi se mnogo lakše čitav problem shvatio, kad bi se zvao srpsko-hrvatski sukob, a ne hrvatsko pitanje. Ovu osobenost hrvatskog pitanja, ponavljam, treba imati na umu, kad hoće da se odredi koji od Hrvata nijesu za njega.

Ima dosta Hrvata koji tu netrpeljivost niti osjećaju niti gaje prema Srbima. I to su oni koji su protivu hrvatskog pitanja. Znači, onoliko koliko ih ima koji su se uzdigli iznad mnogobrojnih naših međusobnih začkevica i zabluda plemensko-crkvene priporode, toliko ih je koji smatraju da je i anahronizam, a i paradoks postavljati hrvatsko pitanje u Jugoslaviji.

Ako se primi da je to pitanje zapravo hrvatsko-srpski sukob, da između Hrvata i Srba postoji netrpeljivost, uglavnom od tuđina raspirena a na primitivnosti zasnovana, koja umije preći i u ljutu mržnju, onda nije teško uviđeti da to pitanje znači poricanje Jugoslavenstva. Jer gdje ne postoji u narodu potpuna izmirenost i saglasnost, ljubav i povjerenje, tu još uvijek nema jedne nacionalne svijesti i osjećanja, nema jugoslavenskog duha. Pristaše hrvatskog pitanja su mišljenja da Jugoslavenstva nema, da ga ne može biti, čak da ne treba nikad da ga bude. I to je jedna druga osobenost hrvatskog pitanja.

O onoj prvoj, da hrvatsko pitanje proističe iz netrpeljivosti i nesuglasnosti Hrvata i Srba, manje se govori — što možda nije dobro i što bi se moglo uzeti kao kukavičluk. O ovoj drugoj, da je ono poricanje Jugoslavenstva, govori se stalno i ona je svakome poznata. Zato ne treba isticati da je baš Jugoslavenstvo najljući protivnik hrvatskog pitanja, ali i obratno je: zakleti neprijatelj njegov je, kao i njegova najjača smetnja, to nesrećno pitanje.

Može izgledati da ovde postoji jedna protivrečnost. Rekao sam da je hrvatsko pitanje zapravo srpsko-hrvatski sukob, da ono potiče iz — tako da kažem — mržnje Hrvatstva na Srpstvo, i obratno. Dočim sad završih da hrvatski pokret gaji najljuću mržnju protiv Jugoslavenstva. Dakle i protiv jednog i protiv drugog. Bar nije tu protivrečnost? Ovaj se put kod toga neću zadržati, već ću jedino istaći nešto što tu kontradikciju jače ocrtava. To je da prvaci hrvatskog pokreta ispovijedaju kako su za bratimstvo sa Srpstvom, ali pod uslovom da ono ostane samo tim, kako bi tada pored njega i Hrvatstvo moglo ostati samo Hrvatstvom. Hrvatski i srpski separatisti najbolji su prijatelji i saveznici. Zašto je to tako, nije teško objasniti.

Zasad mi je stalo samo do toga, da ukažem na paradoksalnost te ljute protivnosti hrvatskog pokreta i Jugoslavenstva. Naša istorija izobiluje čudima i paradoksima, ali je ovaj prevazišao sve ranije. Svima nama poznato je da je Hrvatska kolijevka Jugoslavenstva. Njegovu ideologiju, do tančina izrađenu, jedino su Hrvati dali, mi ostali do najnovijeg vremena vrlo smo malo na njoj radili. Tamo od Ilirskog preporoda, njega su Hrvati imali kao centralno pitanje u svom javnom kulturnom i političkom životu. Drugi su ga od Jugoslavena samo mimogredno isticali i obdjelavali. Najveći ljudi Hrvatske uzdigli su se baš na tom pitanju i njemu su se najviše posvećivali. I baš u toj kolijevci Jugoslavenstva gnijezdo je najljućeg otrova protiv njega, i postoji opasnost da mu kolijevka bude grobnicom. Pa zar to nije paradoks?

Da, danas teško može čovjek povjerovati da su Hrvati tvorci Jugoslavenstva, da je Zagreb prvi razvio jugoslavenski barjak. Hrvati, i to oni uži, Zagorci, prvi su dali osnovne smjernice našeg modernog nacionalizma, poznatog pod imenom Ilirstva. Tu časnu ulogu Zagreba i Hrvatskog Zagorja priznali su, i moraju im je priznati, svi Jugoslaveni od Alpa do Crnog Mora. I zaista, Zagreb je nekoliko puta u toku prošlog stoljeća zasluženo dočekao da mu se kliče: „O Zagrebu, ti Slovinska diko!"

Nego Hrvati nijesu ostali kod Ilirizma, oni su još dalje razrađivali njegove temelje. U tom pravcu njihova je djelatnost bila osobito živa šezdesetih i sedamdesetih godina prošlog stoljeća. Tada je Gajevo Ilirstvo rascvalo u Jugoslavenstvo Račkog i Strossmajera. Oni su iz ruku Iliraca prihvatili barjak Jugoslavenstva i ponijeli ga dalje. Rački je to jednom 1885 god. ovako priznao: „Djelo preporoda prije 50 godina započeto (Ilirizam je počeo 1835 god.) unatoč tome sjajnom uspjehu nije dovršeno. Ono je iz ruku prvih preporoditelja nama povjereno, da ga nastavljamo i usavršujemo.

Pa onda otkuda to danas da se u Zagr. neće ni da čuje za to isto Jugoslavenstvo? Uzrok ne treba tražiti u vremenu poslije ujedinjenja, jer oni potiču iz onog predratnog. Njima je tamo koren tamo izvor. Neiscrpno bogatstvo ideja hrvatskih pokreta Ilirizma i Jugoslavenstva ostalo je tuđe širokim narodnim slojevima. Biće najviše zbog toga što je protivu tih ideja bila bivša austro-ugarska vlast. Ona ih je ugušivala i lomila sve ljude koji su ih zastupali, dok je na drugoj strani dizala i branila one koji su bili protivu njih. Te su ideje, i njihovi zastupnici, bili brokleti i protivu njih se dizala hajka da se prognaju iz života. Zato nije čudo što su te ideje sve do danas ostale — za velik dio svih narodnih slojeva — mrtvo slovo na hartiji i što nad njima imaju gospodstvo one protivu kojih su se borili hrvatski velikani.

Konferencija za izgradnju šibenske obale

Većina prisutnih delegata izjasnila se je za varijantu koja teče u ravnoj liniji od gata „Krke" do Lučke Peljarnice.

Na zauzimanje Ministra gradjevina g. dra Marka Kožula, a povodom molbe Gradskog poglavarstva u Šibeniku, održana je po odluci Ministarstva saobraćaja dana 18 ovog mjeseca u Šibeniku konferenca, na kojoj je pretresano pitanje izgradnje šibenske obale od gata „Krke" do lučke peljarnice, te pristaništa za motornu skelu, koja će saobraćati od Martinske do Šibenika. Konferenciji su prisustvovali slijedeći delegati: za Ministarstvo saobraćaja, upravnik pomorstva i riječnog saobraćaja ing. Aleksandar Petrović, koji je predsjedavao konferenciji; za Gradsko poglavarstvo Šibenik pretsjednik g. Marko Bačinić, gradski vijećnik dr M. Ijadica i šef Gradskog tehničkog otsjeka ing. J. Despot; za Generalnu direkciju željeznica ing. V. Petravić; za direkciju željeznica Zagreb ing. I. Narić; za Min. gradj. šef Tehničkog odeljka Šibenik ing. J. Vidas; za direkciju pom. saobr. nač. tehn. od. ing. Mrkušić K., upr. lučke kapetanije u Šibeniku kap. I. Celio-Cega i šef pom. gradj. sekcije Šibenik ing. Šime Ježina; za trg. ind. komoru Split, potpresj. g. M. Šupuk i vijećnici g. I. Žaja i ing. V. Suhević.

Nakon pozdrava pretsjednika gradskog pogl. g. Marka Bačinića, upravnik pom. riječnog saobr. ing. Aleks. Petrović dao je opis raznih varijanata trase obale ocrtavši dobre i loše strane svake pojedine. Potom se razvila svestrana diskusija u cilju da se postigne što povoljnije rješenje u pitanju izgradnje šibenske obale, vodeći računa o privrednim, saobraćajnim, i estetskim razlozima i potrebama, kao i materijalnim mogućnostima.

Oko podne konferenca je prekinuta, da su delegati na predlog upravnika g. ing. Petrovića izašli na lice mjesta u svrhu izvršenja očevida. Po obavljenom očevidu konferenca je nastavila rad u 4 sata poslije podne do 8.30 na večer. O rezultatima konferenca sastavljen je i potpisan zapisnik.

Treba istaknuti da su se svi delegati saglasili u mišljenju, da se u Šibeniku po svaku cijenu i u najskorijem vremenu izgradi obala, jer to traže neminovno opće potrebe. Sadašnja obala ne odgovara za jedan grad kao što je Šibenik ni u kojem pogledu, te je začudno što se ovoj potrebi Šibenika nije i ranije udovoljilo. Prema tomu šibenska obala imala bi doći u obzir za izgradnju kao prva na redu iz sredstava koja će se namaknuti za izvedenje programa izgradnje naših primorskih luka.

Većina delegata, a naročito delegati gradske općine, Ministarstva gradjevina i Pomorske gradjevne sekcije u Šibeniku, izjasnili su se da se u pitanju izgradnje obale usvoji ona varijanta trase, koja teče u ravnoj liniji od gata Krke do Lučke peljarnice. Ova varijanta od najviše isturenih kuća do ruba obale ostavlja slobodan prostor od 14.50 m, pa je sa gledišta potreba kolnog i pješačkog saobraćaja najpogodnija, kao i ujedno utovara i istovara robe. Želja je da novom izgradnjom Šibenik dobije takovu obalu, koja će zadovoljiti privrednim i saobraćajnim potrebama, a koja neće biti lomljena na raznim mjestima, kako bi se postigao i željeni estetski efekat. Ova varijanta koštala bi nekih 500.000 dinara više od najeftinije projektovane varijante, pa taj iznos relativno nije velik, kada se imaju u vidu sve one prednosti, koje se ovakovim rješenjem postizavaju.

Na konferenciji je preisjednik Gradskog poglavarstva g. Bačinić izjavio da je ovlašten od Min. grad. g. Dra M. Kožula da može žatražiti i izgradnju drugog dijela pristaništa prema predjelu Dolac, što bi otprilike koštalo Din 2,000.000. U pogledu utroška ovog iznosa, pretsjednik g. Bačinić usvojio je predlog predstavnika Trg.-Ind. komore g. M. Supuka, te se saglasio da se isti utroši na izgradnju operativne obale od završetka postojeće prema Rogaču, umjesto za izvedenje drugog dijela obale prema Docu. Ovu soluciju diktiraju važni privredni i trgovinski razlozi, budući bi se na taj način dobili novi prostori otvorenih stovarišta, potrebni za utovar i istovar glomazne robe. I ostali delegati saglasili su se sa mišljenjem da bi produženje obale prema Rogaču bilo za Šibenik mnogo rentabilnije.

U pogledu izgradnje pristrana za motornu skelu, delegati uvidom na licu njesta, utvrdili su da bi se ovaj prisiran imao izvesti na prostoru između najbližih kuća u predjelu Dolac i garaže P. Š. K. „Krka", a ne između vatrogasne garaže i ribarnice, kako je u planu naznačeno. Garaža P. š. k. „Krka", kao i garaža vatrogasaca, koje su trošne daščare, imale bi se porušiti radi upotrebe tog prostora za slobodan promet. Sa strane Martinske, mjesto za izgradnju pristrana skele, odredjeno je na položaju gdje put izlazi na more.

Pošto se nivo obalnog zida predvidja od normalne vode viši za 1:40 m, to će svakako prizemlje susjednih zgrada ostati niže. Obzirom na to, delegati su mišljenja da gradska općina ima da preuzme na sebe regulisanje svih pitanja privatnicima u vezi sa izgradnjom obale. Nadalje je prihvaćeno, da općina za slučaj izgradnje obale stavi na raspoloženje preduzećima, koja radnju budu izvodila, potrebno vlastito zemljište za smještaj materijala u neporednoj blizini izgradnje i to bez ikakvog prava na oštetu za cijelo vrijeme dok se obala bude izgradila. Ujedno se obavezuje općina, da u slučaju potrebe materijala za kameni nabačaj, ustupi sa svojih terena besplatno kamen uz isključenje troškova prenosa i vadjenja kamena. Isto tako općina će biti dužna da izgradnjom obale utvrdi regulacionu linlju za čitavu njezinu dužinu, i da s vremenom sve gradjevine, u koliko se nalaze vani regulacione linije prema moru, ukloni, kako bi se dobili slobodni plateau-i za nesmetani promet.

Rad konference, kao i njezini rezultati, pozdravljeni su od čitavog šibenskog gradjanstva, koje se pouzdano nada da će se izgradnji šibenske obale u što skorije vrijeme pristupiti, te da će se tako konačno udovoljiti davnoj i prijekoj potrebi Šibenika, tim više što će se obala graditi u mješovitoj režiji Ministarstva saobraćaja i Ministarstva gradjevina, uslijed čega će se lakše namaknuti potrebna sredstva.

Oglas licitacije

Nabavka cementa. Tehničkom Odeljku Šibenik potreboo je 20.000 kg. cementa postavno Petrčane — općine Nin. Zatvorene i sa 5.- Din. taksirane ponude dostaviti najdalje do 1. maja 1936 u 11 sati, naknadne ponude neće se primati. 3—1

†

U petak dne 24 o. mj. održaću u 9 s parastost obljetnice smrti moga neprežaljenog poč. supruga

Nike Petranović

carinskog činovnika

Obred će se izvršiti u šibenskoj varoškoj crkvi Vaznesenja Gospodnjeg.

ANA ud. PETRANOVIĆ
pok. Nike

Predavanje Dr. Ksenije Atanasijević

Veliki i razumljivi interes pobudila je u građanstvu vijest da je naša agilna Ženska zadruga pozvala gđu dr Kseniju Atanasijević profesora na beogradskom univerzitetu da održi jedno predavanje u našem gradu. Ime Dr Ksenije Atanasijević poznato je nama svima, jer je slava ove glasovite naučnice i kulturne radnice raširena ne samo u našoj domovini, već je ona prešla granice svih evropskih kulturnih zemalja.

Naš se je dopisnik obratio Zadruzi za potanje obavijesti u tom pitanju. Iz najvjerodostojnijeg izvora potvrđena nam je gornja vijest, pa sa sigurnošću možemo javiti da će početkom dojduće sedmice naš grad imati čast i sreću da čuje gđu Dr Kseniju Atanasijević, koja se ističe ne samo svojim naučnim znanjem i radovima već i izvanrednim govorničkim darom Premda je zadruga sigurna za njezinu privolu ipak za sada ne može da sa sigurnošću javi temu predavanja, ali nema sumnje da će ista odgovarati naučnoj spremi predavačice. U slijedećem broju „Tribune“ biće tačno obavješteno o danu, satu i temi predavanja.

Nesreće na moru

16 ov. mj. Pârić Sime i Jurlin Ante uputili su se sa lađom iz Vinjevca za Seline. Zbog jakog vjetra, koji je toga dana duvao, izvrnili su se. Pasić je spašen, a Jurlin Ante, kome je bilo tek 21 godina, se je utopio. Leš je pronađen a lađe još nije.

Zadušnice za Karla Brkljačića

U nedjelju su održane svečane zadužnice u crkvi sv. Frane za pokojnog bivšeg narodnog zastupnika Karla Brkljačića. Poslije zadušnica u dvorištu samostana održana je komemoracija na kojoj su govorili prvaci b. HSS.

PROMENADNI KONCERAT održan je u nedjelju u parku pod vodstvom vištg kapelnika III. kl. g. Čižeka. Iza svakog komada bilo je mnogo aplauza od mase svijeta koji je zanešen slušao.

† MARIJA ZAGOREO sestra nastavnice građ. škole, gđice Elvire, preminula je u nedjelju u 64 g. života. Rodbini naše toplo saučešće.

U OFICIRSKOM DOMU održana je obligatna zabava u nedjelju na veče sa velikim uspjehom. K tomboli koja se vukla po ždraženoj gđici ilg. gen. Božića bilo je mnogo ljepih darova.

Potrajalo je do kasne noći.

GLAVNA GODISNJA SKUPŠTINA kupališta „Jadrija“ u Šibeniku sazvana za dan 19 IV t. g. odgadja se radi otsutnosti predsjednika i ispriječenosti podpredsjednika, za nedjelju dne 26. aprila t. g. u 10 s. pr. podne sa istim dnevnim redom.

Oratorij „Muka Isusova“ izvodiće se i u Šibeniku

Na poziv ljubitelja muzike iz Šibenika S. M. D. „Zvonimir“, izvodiće u nedjelju oratorij „Muka Isusova“ od B. Papandopula, u Šibenskoj katedrali sv. Jakova.

JUG. RADN. SPOR. KLUB „ŠIBENIK“ održaće svoju glavnu skupštinu 26 aprila u 10 s.

OLUJA, KOJA JE BIJESNILA ovih dana, potpuno je uništila usjeve i ljetinu u selu Kaprije, općine Zlarin, koja je izložena jugu. Oluja je potrgala mladice loze i polomila masline i ostale voćke, tako da je narod u očaju. Tako isto su stradala i neka sela u općini Tijesno.

IZ UREDNIŠTVA

Budući da nam neka ugledna lica prigovaraju šta smo dne 4 o. mj. štampali u br. 353 našeg lista članak g. *Brajovića*, to molimo dotičnike, da nam pošalju *protuodgovor* i mi ćemo ga, u koliko bude *stvaran, objektivan i dokumentovan*, najpripravnije donijeti. Više smo puta izjavili da naš list ne stoji *ni u čijoj službi*, pa da su njegovi stupci otvoreni svakoj diskusiji koja se dostojanstveno i lojalno vodi, a svrha joj je: *istina i pravica* u službi *nacionalnih i državnih jugoslavenskih ideala*. Ako u tome, *nehotice*, u čemu pogriješimo, najpripravniji smo pogrješku ispraviti, ako nam je ko dokaže.

Uspjelo zabavno veče

U subotu 18. ov. mj. u prepunoj sali Ofic. doma održano je zabavno veče humanog društva Knj. Lj.

Požrtvovnost i trud koji su uložile članice, dao je vidljive uspjehe.

Veče je otpočelo Kraljevim kolom, koj je poveo pretsjednik Doma, kapetan bojnog broda g. Damainko sa agilnom pretsjednicom K. Lj. gospođom Ljubicom Tomov.

Među odličnicima, koji su posjetili ovu zabavu nalazio se je i gosp. Preosvešteni episkop dr Irinej Đorđević sa svojom Majkom. — Pored raznih atrakcionih tačaka, koje je društvo priredilo, najveći uspjeh je postigla veoma prijazna i simpatična gđica Miranda Pogorevc, koja je sa svojim janjetom u ulozi seljanke odigrala svoju ulogu na sveopće zadovoljstvo publike. Darovi za lutriju bili su veoma ukusni i lijepi.

Razumljivo je, da kod ovako ljepe organizavije nije ni uspjeh mogao izostati, i to i materijalan i moralan uspjeh, a što je zasluga sloge i harmonije svih članica, bez razlike, koja vlada u ovom društvu.

Tribuna prati sa toplim simpatijama napredovanje K. Lj., jer zna da je time zagarantovana egzistencija „kapi mlijeka“ ustanovljeno prije nekoliko mjeseci od ovog društva; a koje pruža svakodnevno najsirotinji djeci osn. škola topao ručak.

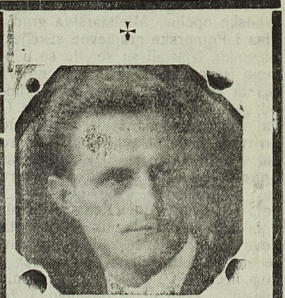
Zabava je trajala do kasno u noć. Svirao je mornarički orhestar.

I. - M.

IZ POLICIJE

Otrag izvjesnog vremena pojavile su se krađe na raznim mjestima grada, gdje je ukrađeno raznih stvari, kao: košulja, zastora, cipela, pokrivača, gumenih cijevi i raznih drugi predmeta.

Komandir policijske straže sa svojim organima ušao je u trag, pronašao krivca i taj pretstupnik je već 16 krađa priznao a i sami predmeti su već pronađeni.

Neutešivi otac Nikola Zlatan iz Šibenika daváće u sredu na 22 aprila u 11 sati prije podne na srpskom pravoslavnom groblju pri Vazdasenskom hramu četvero godišnji pomen i parastos svojemu dragomu nezaboravnomu i nepreždaljenomu sinu

SIMI

apsolventu veterine

koji se je preselio u vječnost u cvjetu svoje mladosti u 26 godini života ostavivši svoje mile za uvjek tužne i žalosne.

Tužni i neutešivi otac
NIKOLA ZLATAN, restaurater.

SPORT

Derby je završen sretnom pobjedom HAJDUK — OSVIT 1:0 (0:0)

Napokon je završen dugo očekivani šibenski derby. Dan je lijep i na igralištu je oko 2000 gledalaca. Timovi su kompletni. Sudi najbolji sudac splits. nog. pots. Svi preduvjeti su tu, i očekuje se velika, ali gentlemanska i fer borba.

Hajduk unaprijed znade da nije došao kao nekada „na izlet“ pa je kom pletan: Mrkušić, Milutin, Matošić, Purišić, Radovniković, Alujević, Matošić ml. Lemešić, Kragić, Bakotić.

I Osvit je u svom najboljem sastavu: Fančović, Crnogaća, Rončević, Munitić, Bizjak, Roščić, Rončević ml. Kačian, Bego, Kocsić, Peričić.

Utakmica nije pružila naročiti sport (ta prvenstvena je!) ali je jedno jasno dokazala, što šibenčane naročito veseli. Osvit je bio ravnopravan protivnik velikom Hajduku, i time dokazao da je prvorazredan klub i da se s uspjehom može boriti s najboljima. Hajduk je izašao teškom mukom i velikim naporom kao pobjednik, ali ta pobjeda je uska, slučajna i „sretna“. Osvit se je do kraja borio svim srcem i izdržao tešku borbu i na kraju nezasluženo ali časno izgubio. Neriješen rezultat u obliku 1:1 najbolje bi odgovarao šansama i predvedenoj igri.

Kod pobjednika Hajduka naročito je upala u oči izvrsna uža obrana na čelu sa sjajnim Matošićem. U srednjoj liulji najbolji je bio Radovniković, a u navali se svidio unutrašnji trio, dok su oba krila bila vrlo slaba, naročito desno Alujević.

Osvitova vrata u sjajnom stilu bravurozno branio je Fančović. Bek Crnogaća bio je prosto neprolazan, a Hajduk je polučio jedini gol kad je on ležao blesiran na zemlji. Joza Matošić i Joza Crnogaća bili su nesumljivo najbolji igrači ove utakmice. Munitić, Bizjak i Kacian bili su izvrsni, a i ostali su uglavnom zadovoljili. Jedino Kacian bi trebao imati mirnije živce, što bi sigurno mnogo koristilo njemu, a i cijeloj momčadi. — Jedini i odlučujući gol utakmice pao je 15 minuta prije svršetka, a polučio ga je Bakotić glavom, iz jedne na oko neopasne i nezrele situacije.

Utakmicu je sudio g. Bilač iz Splita, iznimno ovog puta dosta slabo. Kroz cijelu igru predvidio je mnogo toga, a i mnogo krivo dosudio. Mi bismo mu preporučili da malo više trči po igralištu, pa mu mnogo toga neće izbjeći.

I. M.

Ping-pong

T.T.K. ZENTA — T.T.K. ŠIBENIK

U nedjelju ujutro u 9 sati pr. podne održan je turnir između T.T.K. Zenta contra T.T.K. Šibenik. Turnir se je održao u kavani hotela „Krka“. Sibenik je pokazao da u ping-pongu može da dade sila koje bi ga mogla reprezentirati i vani. Turnir se je završio sa rezultatom 7:5 za domaće.

Traži se vrtlara koji bi preuzeo već uređeni rentabilni vrt uz povoljne uvjete.
Obratiti se DJENKU DELFINU.

Rasvjeta u Šibeniku

Na mnogim mjestima u gradu vlada velika tama, da čovjek kad prolazi uveče kroz prolaze, mora dobro da pazi gdje će da stupi, ako već neće da svoj nos razbije o kakav telegrafski stup ili ugao. Dotično odgovorno lice koje se brine za postavljanje izgorjelih žarulja, mogao bi da malo više posveti pažnje svome poslu, pa da se prošeće malo po gradu i po samoj periferiji grada.

Ako izgori koja žarulja treba 5 6 dana da se postavi nova, možda treba još i taksiranu molbu na toga dotičnog pa da se to uredi. Bar na ove sitnice, koje su potrebne radi samih prolaznika trebalo bi jednom urediti, jer od sitnica se ide k savršenstvu.

Podmirite pretplatu!

Izvolite, gospodine uredniče, u prvom broju Vašega lista priopćiti javnosti slijedeće:

Onima koji se ne žacaju sredstva da dodju do cilja

Cijelom prošlom, a i ovom godinom proteže se verzija o uspostavi Ninske biskupije, kao i o osnivanju biskupskih dvora u mjestu Ninu. U prilog gornje tvrdnje dnevno se čitaju i čuju kojekakove izmišljotine koje „visokopoložena gospoda“ dobro preparišu da zaslužено narodno negodovanje preobrate sebi u život zahvalnost koju im isti duguju radi njihova zalaganja za pomenuto pitanje.

Istina, maleni smo, ne vidimo i nijesmo dozreli toj „visoko položenoj gospodi“, ali na iskustvo, nažalost, naući da svaku njihovu tvrdnju gledamo sa dvostrukoga stajališta: jednu ste strane da sve govore sebi u prilog, a drugo to, što žele time steći naše simpatije. Nijesmo dorasli, kako već rekoh, da svaki podvig te „visokopoložene gospode“ osudimo, ali dozreli smo da njihov zakulisan rad promatramo u pravom svijetlu istine.

Uspjela su ta „visokopoložena gospoda“ i danas uspjevaju, da nam kojekuda zatvore oči pred golom istinom, ali uglavnom progledasmo i nedamo se dalje zavaravati.

U prvim počecima služila su se ta „visokopoložena gospoda“ ovakovim i sličnim tvrdnjama:

Dobacivali su nam „Vi ste sami krivi, što do uspostave biskupije neće doći“, „Vi ste krivi, jer krijete medju Vama mnoštvo onih koji rade proti tom“. Kad im to nije palilo onda su se stali braniti popovima i njihovim delegatima prikazujući ih kao protivnike ovakove zamisli. Ni to im nije dosta, pa pokušaše kao „Novopečene trice“ upirati prstom na one u kojima narod goji svoje dosad, nepovrijedjeno povjerenje. Oni su krivi, rekoše, i njih napadnite.

Tako i mene — baš kag što je riječ — „ni kriva ni dužna obijediše kao pristašu onih koji rade oko toga da se usujeti zamisao ponovne uspostave biskupije i osnivanja biskupskih dvora u mjestu Ninu. Mudro oni to provode, jer znaju da je to posljednja karta koju zaigrati mogu, ali im nažalost, ne uspi i ja im dovikujem:

„Prevarili ste se, visokopoložena gospodo, jer nemožete, pokolebati moje povjerenje u Narodu! Nedostaje Vam snage da mi iščupate iz srca ljubav koju gojim naspram ovom kraju u kome pokopah najmilija bića i osjećaje svoje! Prevarili ste se — ponavljam. — Vaša dvolična politika izigrana je i ne pali!“

Ne gubite nade, ne malaksajte! Lačajte se sigurnijih sredstava imajući u Vidu Njegoša koji reče:

Junaku se često putâ hoće
Vedro nebo nasmijat grohotom.

Izvolite, gospodine uredniče, primiti izraz mog dubokog poštovanja i zahvalnosti

Melada Nikola, cand. prava

Nin, 17 aprila 1986 godine.